



ת"פ 30247/12/21 - המחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נגד יוסף והב, אלדד מויאל, אלרועי גולדמן

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 30247-12-21 מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' והב
ואח'

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
בעניין: המאשימה

המחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש
באמצעות עו"ד גב' ליאורה נהון

נגד

הנאשמים

1. יוסף והב
2. אלדד מויאל
3. אלרועי גולדמן
ע"י ב"כ עוה"ד שאדי סרוג'י ממושרד עו"ד גב'
אולמן

גזר דין

בעניינו של נאשם מס' 3
(ללא הרשעה)

כתב האישום המתוקן:

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה אחת של תקיפה סתם - עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום המתוקן, שירתו הנאשמים במשטרת ישראל בתחנת חיפה.

במשמרת הרלוונטית לאירוע נשוא כתב האישום, שימש נאשם 2 כקצין תורן, ויתר הנאשמים שימשו שוטרי סיוור.

ביום 15.10.20, בסמוך לאחר השעה 20:00, התקיימה הפגנה ברחוב מסדה שבעיר חיפה, אשר הרקע לה אינו ידוע למאשימה.

כוחות הפיקוח העירוני לא הצליחו להשתלט על ההפגנה, ולכן הוזעקו למקום כוחות משטרה, וביניהם הנאשמים, לצורך פינוי ההפגנה.

הנאשמים הגיעו למקום, והקצין המופקד עליהם - הנאשם 2, הורה להם לפזר את ההפגנה.

במהלך דברים זה, ריסס הנאשם 3, בגז פלפל, את אחד המפגינים, ללא כל אזהרה מוקדמת על כך, ומבלי שהייתה לכך הצדקה.



ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה לא הגישה ראיות לעונש.

הסניגור הגיש מסמך הנוגע לחדלות פירעון של הנאשם בתיק חדל"פ 54879-03-20.

טענות הצדדים:

ב"כ המאשימה עמדה על נסיבות האירוע, כיצד התקיימה ההפגנה ברחוב מסדה בחיפה וכיצד לאחר שניתנה הוראת פינוי על ידי הנאשם 2, ריסס הנאשם 3, ללא אזהרה מוקדמת וללא הצדקה, את המפגין, המתלונן.

נטען כי המעשה היה שרירותי, שלא כדין ובלתי מרוסן, תוך שהדבר פוגע פגיעה קשה באמון הציבור, באמון שהציבור נותן בשוטרים שאמורים לפעול כחוק.

חזקה על הנאשם 3, כשוטר, שהוא הכיר היטב את הוראות השימוש בגז פלפל, ולמרות זאת הוא פעל בניגוד להנחיות. לעמדת המאשימה, מתחם העונש ההולם, נע בין מאסר על תנאי ועד למס' חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ולעמדתה יש להטיל על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

אשר לשאלת ביטול ההרשעה, טענה ב"כ המאשימה, כי מדובר בתקיפה חמורה, בעקבותיה סבל המתלונן מצריבה בעיניו, ומשלא מצביע הנאשם על נזק קונקרטי, אין מה לשקול את ביטולה של ההרשעה.

מנגד, טען ב"כ הנאשם, כי באותה תקופה, המדינה כמו העולם כולו, הייתה שקועה בהתמודדות עם מגפת הקורונה. מעבר לתחלואה הקשה שפקדה את המדינה, איתה התמודדה החברה בישראל, נוצרה מתיחות רבה עקב הגבלת חירות התנועה וההתכנסות, עקב הסגרים שהגבילו את כלל האוכלוסייה לצאת מהבית.

מתיחות זו תרמה להפרות סדר ולתחושה כאוטית, בחלקים מסוימים של הציבור, כדוגמת ההפגנה הלא חוקית מושא כתב האישום, איתה התמודדה משטרת ישראל.

הנאשם 3 ועמיתיו השוטרים, פעלו בתוך מציאות דברים זו, כשמתח רב תלוי באוויר, תוך שהם מתמודדים עם חוסר בכח אדם, עקב תחלואת שוטרים עמיתים, דבר אשר הגביר את הנטל על כתפיהם. הם התמודדו עם אנרכיסטים שהפיגו ברחוב מסדה, שלא כחוק. האחרונים זעמו על ההגבלות שהטילה אותה עת הממשלה עקב מצב החירום במדינה, הם לא נשמעו לשוטרים, הגיבו באופן אלים, תוך שהם משחיתים רכוש ציבורי, מסכנים את השוטרים, ולא מתפנים חרף הוראה מפורשת לעשות כן, תוך יצירת מהומה והפרת סדר.

במצב מתוח זה, וכדי לפזר את ההפגנה, כפי שהורה הקצין הבכיר בשטח, פעל הנאשם, וריסס את אחד המפגינים.

לדברי הסניגור, הגם שהנאשם פעל שלא כדין, יש להשקיף על המעשה, מנקודת מבטו באותה סיטואציה מתוחה, מבצעית, כשהמתח גואה, והוא מסתכן, אך ורק בשל התנהלות שלא כחוק מצד המפגינים. לכן, יש לבטל את הרשעתו, כדי לא לחבל בעתידו בשל אירוע מינורי שאירע בתנאים אלו, ולהטיל עליו עונשים ההולמים את המצב בו היה נתון.



דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם התנצל על מעשהו, הביע חרטה עליו והדגיש את משמעות ההרשעה עבורו. לדבריו, הרשעה תפגע בעתידו. לדבריו, הוא מתעתד לעבוד בעבודה שתצריך עבר נקי, כרגע הוא נמצא בהליכי חדלות פירעון, עובד בעבודה זמנית, הוא מתכוון לשקם את חייו, ולדבריו הרשעה בפלילים תחרוץ את עתידו התעסוקתי, תוביל לדחייתו ממקומות עבודה שונים, ולא תאפשר לו לפתוח דף חדש בחייו.

כמו כן, התייחס הנאשם לסיטואציה המתוחה בה פעל. הוא הסביר, כי כל כוחות הביטחון היו אותה עת תחת התקפה של אנרכיסטים שזרקו בקבוקים, והשתוללו ברחוב מסדה, ועל כן, יש לשפוט אותו בעיניים של אותה המציאות.

דין והכרעה עונשית:

בטרם אפנה לקביעת עונשו של הנאשם, אפנה לבחון את בקשת הנאשם לבטל את הרשעתו. שכן, ככל שאגיע למסקנה, כי יש מקום לבטל את ההרשעה, ייתתר הצורך לבחון את הקריטריונים הדרושים לקביעת מתחם העונש ומיקומו במתחם.

שאלת אי ההרשעה:

הכלל בפלילים הוא, כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את מבצעה, והחריג הוא הימנעות מהרשעה, השמור למקרים הבודדים והחריגים, בהם אין יחס סביר, בין הנזק הצפוי לנאשם, לבין חומרתה של העבירה.

ההלכה הפסוקה קבעה, כי הימנעות מהרשעה אפשרית, בהתקיים שני תנאים מצטברים:

(א) סוג העבירה מאפשר בנסיבות העניין להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע, באופן מהותי, בשיקולי ענישה אחרים;

(ב) השלכותיה של ההרשעה הן כה חמורות, עד כדי פגיעה בשיקומו של הנאשם, וקיומו של יחס בלתי פרופורציונלי בין אותה פגיעה לבין מעשה העבירה.

(ראו: ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3), 337; ע"פ 4466/13 נתנאל אסולין אורטל נ' מדינת ישראל (2014); רע"פ 2323/17 פלוני נ' מדינת ישראל (2017)).

עוד אפנה בהקשר זה לדברי כב' נשיא בית המשפט המחוזי, השופט ד"ר ר. שפירא במסגרת ע"פ (מחוזי חיפה) 42146-02-15 בכר נ' מדינת ישראל (6.5.15) בו התקבלה, בדעת רוב, בקשה לסיום ההליך ללא הרשעה, תוך הדגשת התכליות העומדות ביסוד הימנעות מהרשעתו של נאשם שביצע עבירה:

"סבור אני כי בנסיבות המקרה שבפנינו הימנעות מהרשעה משרתת מספר תכליות: התכלית הראשונה היא, שיקום נאשם. במקרה שבפנינו מדובר באירוע חד פעמי שאירע על רקע משברי. לא קדמו לו אירועים זהים. גם בשש השנים שחלפו לאחר



אותו מקרה נשוא כתב האישום לא אירעו אירועים דומים. כך גם לדברי המתלוננת. בנסיבות אלו, ובשים לב לחלוף הזמן הרב מעת ביצוע המעשה, נראה כי השיקום אינו רק בגדר סיכוי ערטיילאי אלא רכיב ממשי המצדיק ללכת לקראת המערער ולא ליצור לו כתם שיעמיד בפניו מגבלות כאלו ואחרות לעניין תעסוקה. התכלית השניה היא, יעילות הפיקוח השיפוטי על המערער. בעוד שהרשעה ביחד עם מאסר מותנה מסיימת, בפועל, את הטיפול השיפוטי והסוציאלי בפרשה נשוא הליך זה דווקא העמדת המערער בפיקוח תוך הימנעות מהרשעה מאפשרת לגורמי הרווחה להמשיך ולסייע למערער, ובצד הסיוע והמעקב נשאר חרב ההליך השיפוטי מונפת ומרתיעה. זאת במובן שאם יחזור המערער לבצע עבירה נוספת (מכל סוג) ניתן יהיה להחזיר את הדין בעניינו לבית המשפט ולגזור עליו עונש ראוי והולם. סבור אני ששילוב זה משרת הן את עניינו של המערער, הן את עניינה של המתלוננת והן את האינטרס הציבורי".

מכאן אעבור לבחינת התקיימות התנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה בשאלת הימנעות מהרשעה.

סוג העבירה בנסיבותיה -

הנאשם הגיע לרחוב מסדה, במסגרת כוח משטרי, שמשימתו הייתה פיזור מפגינים ומפרי סדר, שהתקהלו במקום, והשחיתו רכוש ציבורי.

במסגרת זו, התמודד הנאשם, יחד עם עמיתיו השוטרים, עם אותם מפגינים, אשר הזיקו לרכוש ציבורי ולא נשמעו להוראות השוטרים, אשר קראו להם לעזוב את המקום ולפזר את ההפגנה.

בשלב מסוים, קיבל הנאשם 3, יחד עם יתר השוטרים, הוראה ממפקד הכוח, לפזר את ההפגנה.

במהלך דברים זה, ריסס הנאשם 3 ללא אזהרה מוקדמת וללא כל הצדקה, את אחד המפגינים.

מדובר בתקיפה באמצעות גז פלפל, ריסוס אחד, אירוע נקודתי, שהתרחש במסגרת מבצעית, סוערת, רבת משתתפים, במצב בו הנאשם 3, יחד עם יתר השוטרים, היה חשוף לאירוע של הפרת סדר שהלך והסלים, וסיכן את שלומו ושלומו הציבור.

נפסק לא אחת, כי פעולה מצד לוחם בעת מבצעית, אינה נבחנת באורות הניאון של הבוחן אותה, אלא יש לנסות ולהשקיף עליה, מנקודת מבט של מי שנתון אותה עת, למתח הרב בה הוא מצוי, לסיכון חייו ושלומם, לפעולות הכמעט אינסטינקטיביות שהוא עושה, כשיקול הדעת שלו מושפע מאותה אווירה מתוחה, ראו למשל דברי בית המשפט הגבוה לצדק, בעניין **מור חיים**, שלהלן, בו התבקש בית המשפט, להורות על העמדה לדין לוחמים שקטלו בשוגג את עמיתיהם במסגרת מבצעית. בית המשפט דחה את העתירה, ועמד על ההבחנה שיש לעשות, בין שיקול הדעת המופעל בעת מבצעית, לבין שיקול הדעת המופעל בשגרה. דבריו בסוגיה זו, יפים בליבתם, גם לנדוננו, וכך פסק:

"...קיים הבדל ניכר בין פעילות מבצעית לפעילות אחרת. אופי הפעילות ומערכת האילוצים והנסיבות הקיימים בעת פעילות מבצעית שונים במידה משמעותית מבעת פעילות שגרתית..." (בג"צ 6208/96 מור חיים ואח' נ' צה"ל ואח', פ"ד נב (3), 835, 845, פסקה 15 והאסמכתאות שם).



בכל הנוגע לפעילות משטרתית, יש לזכור, כי שוטרים מתמודדים בשטח, לרוב, עם פעילות עבריינית מפירת חוק, עם מי שאינו ירא מהחוק ומהשוטרים האוכפים אותו, והם חשופים מדי יום, לאתגרים רוויי מתיחות ומסכני חיים:

"משטרת ישראל היא הלכה למעשה, הגילוי היום יומי, של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו, רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרי במדינה דמוקרטית, לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים, הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם, וכלה בהתמודדות עם התקפות טרור אכזריות" (ע"פ 9878/09 מדינת ישראל נ' רמי מוסא (2009)).

הפרות סדר אלימות, לא חוקיות, הן גילוי מובהק, של התמודדות שלטון החוק, עם מי שקמים עליו לכלותו. השתלטות עליהן, היא משימה פיזית ונפשית לא פשוטה. השוטרים המפזרים את ההפגנה, פועלים במציאות כאוטית, מסכנת חיים, באווירה מתוחה ולוהטת, בה החלטות אינדיבידואליות של שוטר בשטח, מתקבלות בשבריר שניה, אל נוכח המצב המסוכן בו הוא נתון.

ודוק, אין פירושם של דברים אלו, ששוטרים יכולים לנצל את כוחם ומעמדם, או את המצב המבצעי בו הם נתונים אותה עת, כדי לתרץ ביצוע עבירות אלימות כלפי המפגינים ולפגוע בחפים מפשע. לא ולא. ככל שהם עושים כן, ראוי שהם יעמדו למשפט, וימוצה עימם חומר הדין. הדברים הובאו והודגשו, כחלק משיקולי בית המשפט, בבואו לבחון את התנהלות השוטר בסיטואציה הנתונה. על בית המשפט לעמוד על הנסיבות ששררו אותה עת, ולבחון את מידת האשם שהפגין השוטר, ולהלום את מעשיו באותה עת נתונה, בעונש ראוי ותואם אשם.

בנסיבות הקונקרטיות שבפני בית המשפט, בשים לב לכך, שמדובר בתקיפה סתם (כהגדרתה בסעיף 379 לחוק העונשין), תקיפה אחת, שנעברה בעיצומה של הפגנה אלימה וסוערת, אירוע נקודתי אשר אינו משקף התנהלות עבריינית מצד הנאשם, ובהעדר אירועי אלימות נוספים, סבורני כי מתקיים התנאי הראשון שבהלכת **כתב** לפיו ניתן להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע בשיקולי ענישה והרתעת הרבים.

פגיעה בסיכויי שיקום-

אשר לשיקולי שיקום, המושג שיקום אינו מוגדר בחוק, אך ניתן לומר לאור עיון בפסיקה ובספרות, כי מדובר במושג המבטא שינוי תודעתי בתפיסתו של הנאשם את המשך דרכו בחיים, המאפשר לו במבט צופה פני עתיד, לשנות את דרכו ולעלות על דרך הישר. אפנה בהקשר זה, לדברי המלומד פרופסור גבריאל הלוי, "תורת דיני העונשין", כרך ג' (2010) בעמודים 674 - 686.

הנאשם יליד 1994, בחור צעיר, נעדר עבר פלילי, עובד כיום במשלוחים ומנסה לקיים את עצמו, על אף הקשיים הכלכליים בהם הוא מצוי. יצוין בהקשר זה, כי הוצג מסמך המלמד, כי הנאשם מצוי בהליכי חדלות פירעון.

אין ספק, כי הרשעה בפלילים, עלולה לחבל באפשרויות תעסוקה של הנאשם ובעתידו, ולכן, בהינתן כי מדובר בבחור צעיר, שכל חייו עוד לפניו, הרשעה בפלילים תסתום את הגולל על אפשרויות תעסוקה העומדות בפניו בהמשך דרכו.

בהקשר זה, ובכל הנוגע לביסוסו של נזק קונקרטי, אציין, את הגישה הגורסת להגמשתו של הכלל בדבר הוכחת נזק



קונקרטי ממשי, בהתאם לטיבה של העבירה וחומרתה בנסיבות הנתונות, לאמור, ככל שמדובר בעבירה קלה בנסיבות מקלות יש להגמיש את דרישת הנזק הקונקרטי, וההיפך.

ביטוי לגישה זו נמצא בפסיקות שונות של בתי המשפט (ע"פ 4466/13 פורטל נ' מדינת ישראל (2013); ת"פ 441-01-12 מדינת ישראל נ' סבאח, וראו בהמשך, רשימת הפסיקה, בפרק הדין בראי הפסיקה).

עוד אפנה בהקשר זה לדברי בית המשפט המחוזי בירושלים בעניין ת"פ (מחוזי-ים) 36771-11-16 מדינת ישראל נ' פנאש ואח':

"...בין שני הפרמטרים הנלקחים בחשבון, לצורך בחינת שאלת אי ההרשעה, מתקיימת מעין "מקבילית כוחות" כך שכל שמעשה העבירה חמורים יותר, כך אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית, אלא נדרשת פגיעה קונקרטית, ברורה ומוחשית, ולהיפך - ככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן להסתפק בפגיעה כללית יותר, לרבות תוך התחשבות בעובדה שמדובר בצעירים המצויים בראשית דרכם ושעתידם עוד לפניהם".

ראו גם: פסיקת כב' הנשיא א. טל בבית המשפט המחוזי מרכז, באשר לדרישת הנזק הקונקרטי (ע"פ (מרכז) 24457-03-15 גוטרמן נ' מדינת ישראל; עפ"ג (מרכז) 14167-10-15 אלמנא נ' מדינת ישראל); כמו כן, אפנה לפסיקת כב' הנשיא ד"ר ר. שפירא בע"פ (מחוזי חיפה) 55034-05-15 מדינת ישראל נ' בר (2015), שם אישר את ביטול הרשעתה של הנאשמת משום החשש כי "...יש בהרשעת המשיבה כדי לפגוע בה, הן בהווה והן בעתיד, פגיעה חמורה, לרבות הפגיעה הקונקרטית הצפויה בעיסוקה של המשיבה. על כן, ועל רקע נסיבותיה האישיות של המשיבה, ונסיבות ביצוע העבירה, שניתן לראותה, כמעידה חד פעמית, ושלחלוטין אינה מאפיינת את אישיותה ופועלה של המשיבה, מאפשרות הימנעות מהרשעה, מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים...".

בנסיבות הכוללות שבפניי, סבורני כי בהינתן שמדובר בעבירה של תקיפה סתם, נסיבות ביצועה, היותה חד פעמית, אשר אינה משקפת את התנהלותו של הנאשם, אשר נעברה בנסיבות מבצעיות כפי שפירטתי לעיל, בסיטואציה מתוחה, ושקילת כל אלה אל מול הנזק שבהותרת ההרשעה, אשר לבטח תפגע בעתידו של הנאשם, בשיקומו, ותחסום אותו מאפשרויות תעסוקה רבות, מתבקשת המסקנה, כי מתקיים גם התנאי השני שבהלכת כתב.

זאת ועוד, כפי שאראה להלן, במקרים חמורים הרבה יותר, איפשרו בתי המשפט על דרגותיהם השונות, להימנע מהרשעה בפלילים.

הימנעות מהרשעה - הדין בראי הפסיקה:

סקירה לא ממצה של פסיקת בתי המשפט המובאת להלן, מלמדת, כי בתי המשפט על ערכאותיהן השונות, מצאו לבטל הרשעתו של נאשם בעבירות חמורות מזו הנדונה כאן, חרף חומרת מעשה העבירה, ולרבות במעשה תקיפה חמורים (ההדגשות בציטוטים שלי - ש.ב.):

ע"פ 8242/18 8173/18 פלוני נ' מדינת ישראל (6.6.19) - שם הורשעו הנאשמים בביצוע שוד בנסיבות חמורות. בית המשפט העליון ביטל את הרשעתם, על אף שלא הוכח קיומו של נזק קונקרטי, לאור התסקירים החיוביים לגבי



הנאשמים, ובהינתן השבח לו זכו המערערים בשירותם הצבאי, בכפוף לתשלום פיצוי של 3000 ₪ תוך 90 יום.

ע"פ 3554/16 **שחר יעקובוביץ' נ' מדינת ישראל** (2017) - הנאשם הורשע שם בעבירות של הפרת אמונים, התחזות לעובד ציבור, ופגיעה בפרטיות. הנאשם נעדר עבר פלילי. בית המשפט העליון ציין, כי מדובר בעבירות חמורות. למרות זאת בוטלה הרשעתו מחשש לפגיעה בתעסוקתו ושיקומו.

ע"פ 5446/15 **אשר חנימוב נ' מדינת ישראל** (2016) - הנאשם הורשע שם בעבירה של סרסור למעשי זנות. התסקיר בעניינו המליץ על ביטול ההרשעה. בית המשפט המחוזי דחה בקשה זו והרשיעו. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו וציין כי על אף החומרה הרבה של מעשיו אותה הדגיש, נמצא לבטל את הרשעתו. תוך שהדגיש כי על אף החומרה היתרה של מעשיו יש לבצע בכל מקרה בדיקה פרטנית ולתת משקל גם לעושה בעת הכרעת הדין וגזר הדין (שם, בפסקה 14).

רע"פ 3446/10 **עבד אל חלים נ' מדינת ישראל** (2011) - הנאשם הורשע בהחזקת אגרופן ברכב. בית משפט השלום ביטל את ההרשעה, אך בערעור שהגישה המדינה הפך בית המשפט המחוזי את ההחלטה והרשיעו. ברשות ערעור לעליון הושבה החלטת בית משפט השלום על כנה למרות הדגשת חומרת העבירה בה הורשע כעבירה **"שאינה פשוטה כלל ועיקר"**.

ע"פ 9090/00 **בועז שניידרמן נ' מדינת ישראל** (2001) - הנאשם ושותפו הורשעו בביצוע מעשה שוד בקיוסקים בעיר העתיקה בבאר שבע, וכן בקשירת קשר לביצוע פשע, והחזקת נשק. לשם ביצוע השוד, הצטיידו בנשק מסוג רימון, סכינים, אלה וכובעי גרב. בית המשפט העליון, קיבל את הערעור, ביטל את ההרשעה ואת עונש המאסר שהוטל על המערער והטיל עליו צו מבחן ו-300 שעות של"צ, בהתבסס על אינטרס השיקום.

ע"פ (מחוזי חיפה) 15379-09-19 **בנעיון נ' מדינת ישראל** (21.11.19) - הנאשם הורשע בעבירה של פציעה לפי סעיף 334 לחוק העונשין. לפי עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה, במסגרת הסדר, הוא עמד בתור בסופרמרקט "רמי לוי", ואגב ויכוח של הנאשם ואימו, עם המתלונן, העובד במקום, **נגח הנאשם בראשו של המתלונן**, וגרם לו לחתך אופקי, שהצריך את תפירתו. שירות המבחן המליץ לבטל את ההרשעה מחשש לפגיעה בעתידו התעסוקתי. בית משפט השלום בקריות לא קיבל את עמדתו, הרשיע את הנאשם והטיל עליו עונשים. בית המשפט המחוזי דכאן, קיבל לאחר לבטים את הערעור על ההרשעה, ביטל את ההרשעה וגזר על הנאשם 200 שעות של"צ ופיצוי 7000 ₪. הוטעם, בין היתר, כי מדובר בנאשם נעדר דפוסי התנהגות עברייניים, נורמטיבי, עובד מסור, הסיכון להישנות העבירה נמוך, וכי **"הרשעה בדין עלולה לפגוע בעתידו התעסוקתי"** (פסקאות כ"ד, כ"ה).

ע"פ (מחוזי חיפה) 34307-12-10 **סובטניק נ' מדינת ישראל** (2011) - המערער הורשע בבית משפט השלום, בעבירה של מעשה מגונה בפומבי. הוגש בעניינו תסקיר של שירות המבחן, אשר נמנע מהמלצה לאי הרשעה, ואף סבר, כי הרשעה **"יש בה לסמן עבורו את הגבול בין המותר לאסור"**. בית משפט השלום קיבל את המלצת שירות המבחן, והרשיע את הנאשם. בית המשפט המחוזי דכאן, ביטל את ההרשעה, תוך התייחסות פרטנית לעובדות כתב האישום, בהן הודה המערער. עוד סבר כי שיקולי שיקומו של אותו מערער, **"...גוברים במקרה זה על האינטרס הציבורי שבהשאת הרשעתו על כנה"** (עמ' 11, שורות 30 - 32).

ת"פ (מחוזי ים) 2086/06 **מדינת ישראל נ' מימון** (2007) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. לפי קביעת בית המשפט, הנאשם דקר את המתלונן בגבו, באמצעות סכין מטבח. עקב כך,



אושפז המתלונן לתקופה של 18 יום, הדקירה הצריכה ניקוז נזלים מהריאות, וטיפול תרופתי. על אף חומרתה הרבה של העבירה בה הורשע הנאשם, ולאחר שעמד בית המשפט המחוזי על תופעת "תת תרבות הסכין", מצא בית המשפט המחוזי לבטל את ההרשעה, לאחר שעמד על נסיבות קרות האירוע, אשר לקביעתו הינן: **"יוצאות דופן ואינן אופייניות לתופעת הסכינאות הרווחת"**. כמו כן, סבר כי האינטרס הציבורי והאינטרס הפרטי של הנאשם ייצאו נשכרים מביטול הרשעתו (פסקה 7 לפסק הדין). בית המשפט המחוזי, חזר והדגיש, כי: **"...אין באמור לעיל כדי להפחית מחומרתה הכללית של העבירה, אולם, כאמור, בבחינת מכלול השיקולים, שהעיקרי ביניהם הוא נסיבות ביצוע העבירה, אני סבורה אף אם לא בלי היסוס, כי הכך נוטה לטובת השיקולים שעניינם שיקומו של הנאשם ועתידו"** (שם, בפסקה 8 סיפא לפסק הדין, ההדגשה במקור - ש.ב.).

ע"פ (מחוזי ת"א) 70842/05 **ארליך נ' מדינת ישראל** (2005) - הנאשם שהיה רופא בקופת חולים, הורשע בתקיפת המתלוננת, בכך שהיכה בפניה, הטיח את ראשה בקיר ובעט בה. למתלוננת נוצר סימן כחול ביד, ושפשוף בפרק יד ימין. בית משפט השלום הרשיע את הנאשם, וגזר עליו עונשים. המחלוקת בערעור נסבה על שאלת ההרשעה. יצוין, כי שירות המבחן, סבר כי אין זה המקרה הראוי לסיים את ההליך ללא הרשעה. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור, כאשר הוא מדגיש כי: **"האירוע כולו, הורתו ולידתו, בהתנהגותה של המתלוננת... די לנו אם נאמר כי התנהגותה של המתלוננת הייתה בוטה וולגרית..."**. עוד מוסיף בית המשפט המחוזי ומציין ומדגיש, **"...יש משמעות לכך שהטריגר לאירוע נובע מהתנהגותה של המתלוננת, והמחדל של המערער עניינו בכך שלא ידע לרסן עצמו"**. עוד נתן בית המשפט המחוזי דגש, לשאלת פיטוריו של המערער. בית המשפט המחוזי ביטל את ההרשעה.

ת"פ (שלום י-ם) 48049-05-10 **מדינת ישראל נ' גרום** (2013) - הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה סתם. לפי העובדות של אותו מקרה, הנאשם נכנס לשטח ביתו של המתלונן, קילל את המתלונן ואת משפחתו, זרק לעברו חול ואבנים, אשר לא פגעו בו. לאחר מכן, עלה במדרגות לבית, נתן אגרוף לרקה הימנית של המתלונן. בתגובה, בעט בנאשם באיזור המפשעה. אחד הנוכחים אחז בנאשם. הנאשם השתחרר מאחיזתו, עקב אחר המתלונן לקומה השנייה, שם דחף אותו ונתן לו שני אגרופים - אחד בכתף ואחד במותן. עקב כך, נפל המתלונן לרצפה, וגם אז המשיך הנאשם להכותו. תסקיר שירות המבחן המליץ בין היתר, להימנע מהרשעה. התביעה עתרה להרשיע את הנאשם, ואילו הסניגור עתר לבטל את ההרשעה, בהתאם להסדר. כב' הנשיאה, ש. דותן, קבעה, כי ההסכמה להימנעות מהרשעה, חורגת מן המדיניות הראויה וההולמת בענישת עבריינים בעבירות אלימות. בסופו של יום, החליטה להימנע מההרשעה, כשהיא מציינת: **"...למרות האלימות הקשה בה נקט הנאשם, התרשמותי היא כי דובר באלימות ספונטנית, אליה נגרר הנאשם, על רקע הלחץ בו היה שרוי, ועל רקע התגרויותיו של המתלונן, עימן לא היה הנאשם מסוגל להתמודד כראוי..."** (ראה שם, עמ' 8, בסיפת פסק הדין).

ובכל הנוגע לעבירות מצד שוטרים:

ת"פ (שלום חיפה) 21723-07-17 **מדינת ישראל נ' שואהנה** (2019) - גזר דין של מותב זה. הנאשם הורשע בעבירות של מרמה והפרת אמונים ותקיפה סתם. בעת הרלוונטית לכתב האישום, שירת הנאשם כשוטר במשמר הגבול, ושלושת המתלוננות, היו כפופות לו בשרשרת הפיקוד. הוא השמיע הערות פוגעניות למתלוננות, ובעט בישיבה של אחת המתלוננות. שירות המבחן המליץ לבטל את ההרשעה, בית המשפט קיבל את עמדתו, וביטל את ההרשעה.

ת"פ (שלום י-ם) 704-01-18 **מח"ש נ' כתב** (2018) - הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה סתם. במהלך הפגנה, צעד המתלונן, לבוש כאדם חרדי, במעבר חצייה, וללא שקדמה לכך כל אזהרה, הגיע הנאשם מאחורי המתלונן, דחף אותו



בחוזקה, גרם לנפילתו ארצה על פניו. בית המשפט מצא לבטל את ההרשעה, תוך שהוא מציין את ההתמודדות הקשה של כוחות הביטחון, באירועים מורכבים וקשים, הכוללים סיכון אישי. בשים לב להיותה של העבירה, עבירת אלימות ברף הנמוך, ולמכלול הנתונים, לרבות הנזק הקונקרטי שייגרם לנאשם כתוצאה מההרשעה, מבטל בית המשפט את ההרשעה.

ת"פ (שלום י-ם) 21305-02-18 **מח"ש נ' קציר** (2018) - הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה סתם. הנאשם שירת כקצין שיטור וקהילה, בתחנת לב הבירה בירושלים. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, נערכה הפגנה בכיכר השבת בירושלים. במקום ההפגנה, עבר המתלונן, אשר שמע את אחד המפגינים צועק לעבר שוטר יס"מ קריאה גזענית. הנאשם סבר, כי המתלונן הוא זה שצעק את אותה קריאה, תפס את המתלונן, הוביל אותו למקום צדדי, שם היכה בו בפניו, שתי פעמים. שירות המבחן המליץ על ביטול ההרשעה, ובית המשפט מצא לבטל את ההרשעה, תוך שהוא מציין: **"נוכח האמור לעיל, מצאתי כי הרשעתו של הנאשם, אשר עשה ימים כלילות בהגנה על אזרחי המדינה, במסגרת תפקידיו השונים במסגרת ישראל, תגרום לנזק בלתי סביר עבורו ובוודאי כזה שאינו עומד ביחס סביר מול חומרת העבירה בה הורשע"** (עמ' 94 לפסק הדין שורות 24 - 26).

ת"פ (שלום י-ם) 27457-07-17 **מח"ש נ' סאלח** (2018) - הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה סתם. הנאשם שירת כקצין ביחידת סיור בלב הבירה. המתלונן הובא לתחנת המשטרה, על מנת שיבוצע בו חיפוש. בתחנה, זיהה הנאשם את המתלונן, כמי ששלח בעבר הודעה מינית לאחת השוטרות, עמה היה הנאשם בקשר באותה תקופה. בעקבות כך, היכה הנאשם את המתלונן פעמיים בפניו, תוך שהוא מעיר לו על מעשיו האמורים כלפי השוטרת. תסקיר שירות המבחן המליץ על ביטול ההרשעה, נוכח הערכתו כי הרשעה תביא לפגיעה בדימוי העצמי ותקשה על שיקומו של הנאשם. בית המשפט קיבל זאת, וביטל את ההרשעה, תוך קביעה שההרשעה תוביל ליחס בלתי סביר, בין הנזק שייגרם לנאשם לבין חומרת העבירה בה הורשע. יצוין כי למיטב הבדיקה, על החלטת אי ההרשעה במקרה זה לא ערערה המאשימה חרף אופי התקיפה.

ת"פ (שלום י-ם) 46898-09-17 **מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נגד פלונית** (2018) - הנאשמת הורשעה בעבירת תקיפה, לאחר שבמהלך הפגנה, חבטה בראשו של אחד המפגינים 3 פעמים והפילה אותו ארצה. בית המשפט, בהתחשבות בנסיבות ובקורות חייה של הנאשמת, ביטל את הרשעתה והטיל עליה עונש של 200 שעות של"צ וצו מבחן. יצוין כי למיטב הבדיקה, על החלטת אי ההרשעה במקרה זה לא ערערה המאשימה חרף אופי התקיפה.

ת"פ (שלום חיפה) 1862-02-11 **המחלקה לחקירות שוטרים נ' מרדכי הראל** (2012) - נגד הנאשם שהינו שוטר הוגש כתב אישום בגין עבירת תקיפה. על פי הנטען בכתב האישום, הנאשם, במסגרת עבודתו כסייר, הורה למתלונן ולחברו לעצור את רכבם, החל לבצע חיפוש על גופו של חברו של המתלונן, ולאחר מכן הורה למתלונן לצאת מהרכב, וכשיצא החל להכותו באמצעות סטירות לפניו ובבעיטות. בית המשפט (כב' השופט י. ליפשיץ) קבע, כי מדובר באותם מקרי גבול הן של המעשה הלא חמור באופן יחסי אל מול נתוני העושה - שוטר ותיק שהרשעתו עלולה להביא לפיטוריו ובסופו של דבר נמנע מהרשעתו של הנאשם. גם כאן, למרות אופייה החמור של התקיפה לא הורשע הנאשם ולמיטב הבדיקה לא הוגש ערעור מצד המאשימה על גזר הדין.

ת"פ (שלום באר שבע) 2214/07 **מדינת ישראל - מחלקה לחקירות שוטרים נ' בנימין דוב** (2009) - באותו מקרה



היה מדובר בשוטר שהכה קטין שבאותה תקופה היה שכנו ושגרם לרעש. בסופו של יום בית המשפט בחר שלא להרשיעו הואיל ומדובר באירוע חריג במהלך חייו של הנאשם, על רקע הצפתו של הנאשם בתחושות חוסר אונים ומצוקה ולא משום רוע לב או מניעים אלימים כלשהם. הנאשם עשה מעשים אקטיביים בעקבות האירוע; עבר עם משפחתו למקום מגורים אחר ונגרמו לו הפסדים כספיים משמעותיים בעקבות כך, כמו כן, שירות המבחן אף הוא המליץ על הימנעות מהרשעה. אשר לסוגיית פטוריו של הנאשם, קבע בית המשפט כי הגם שאין קשר ישיר בהכרח בין ההרשעה לפטורים, החלטת בית המשפט עודנה מקרינה על החלטת הרשות לעניין פטורים. זאת ועוד, הנאשם הביע רצון לפצות את המתלונן ולכפר על מעשיו.

ת"פ (שלום י-ם) 5071/02 **מדינת ישראל נגד פרח יונג ואח'** (2004) - הנאשמים, שוטרי מג"ב, הואשמו בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, שימוש לרעה בכוח המשרה ושיבוש מהלכי משפט. באותו מקרה, הנאשמים הבחינו ברכב שעורר את חשדם לאחר שנסע ללא אורות בדרך עפר העוקפת את המחסום, הנאשמים החלו במרדף אחר אותו רכב, ומשזה נמלט מפניהם, ירו לעבר גלגלי הרכב. כאשר הרכב עצר, ניגשו אל הרכב, ומשהתמהמהו הנוסעים לפתוח את הדלת, ניפץ הנאשם 1 את החלון באמצעות קת אקדחו, והנאשמים 1 ו-3 הוציאו את הנוסעים מהרכב והיכו אותם במכות אגרופ וסתירות, בעטו בהם וקיללו אותם. בהמשך, לאחר שנוכחו לראות ש-4 מנוסעי הרכב נפצעו מהירי, סוכם בין הנהג לנאשם 2, שביניהם היכרות מוקדמת, כי הנהג ירחיב את חורי הכדורים ברכב שלו כדי שלא יזוהו ככדורים שנגרמו מירי וכן סוכם כי דבר האירוע לא ייוודע לאיש. הצדדים גם תיאמו גרסה ביניהם והסתירו את דבר האירוע ושיבוש ראיות. בית המשפט נמנע מהרשעתם של הנאשמים והטיל על הנאשמים עונשים של של"צ ופיצויים. יצוין כי למיטב הבדיקה, על החלטת אי ההרשעה במקרה זה לא ערערה המאשימה חרף אופיו החמור של האירוע.

סוף דבר:

הותרת ההרשעה בנסיבות בה התרחשה העבירה, רק משום שמדובר בשוטר, חוטאת לכוונת הדין הנוהג בסוגיה זו, המבקש ליצור הלימה ואיזון בין סוג העבירה בנסיבותיה, למיהות העושה והשלכות ההרשעה עליו; וכן עלולה להיות לכך פגיעה בעקרון השוויון, ממנו אמור ליהנות כל נאשם הבא בשעריו של בית המשפט. אין בביטול ההרשעה משום פגיעה בהרתעת הרבים וביתר שיקולי הענישה.

יצוין כי על אף שהדברים לא נטענו ע"י המאשימה, כי לא נעלמו מעיני החלטתו בית המשפט המחוזי הנכבד (ערעור על מותב זה) בעניין ע"פ 57884-01-19 **מדינת ישראל נגד עלימי** (21.2.2019). בית המשפט מונחה ופועל לפי פסקותיו של בית המשפט המחוזי. יחד עם זאת, אין הנדון דומה לראיה. לא ניתן לגזור מאותו מקרה גזירה שווה לענייננו. בעניין **עלימי**, דובר על שוטר שהורשע בעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, אשר תקף את המתלונן באמצעות אלה, וגרם לו לחבלות משמעותיות, דבר השונה לחלוטין מנדוננו.

יתרה מזאת, כפי שהובהר לעיל, פסיקה רבה שחלק ממנה הובא לעיל ובה פסיקת בית המשפט המחוזי דכאן, במקרה של פגיעה חמורה ובנסיבות חמורות הרבה יותר, מלמדת, כי יש לבחון כל מקרה אלימות לגופו בשאלת הימנעות מהרשעה, תוך מתן משקל לסיטואציה בה התרחש המעשה האלים (ראו: במקרה שנדון בע"פ ((מחוזי חיפה) 15379-09-19 **בנעיון נ' מדינת ישראל**, פרטיו הובאו לעיל).



אשר על כן אני מורה כדלקמן:

לפיכך ולאחר ששקלתי את נסיבות המקרה ואת טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה, כי מדובר במקרה חריג בו יש להימנע מהרשעת הנאשם.

לפיכך, ומכוח סמכותי לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982, אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם.

מכח סמכותי לפי סעיף 71א (א) לחוק העונשין התשל"ז 1977 אני מורה לשירות המבחן להכין תוכנית עבודה בהיקף של 300 שעות ולהגישה לאישורו של בית המשפט.

אני מטיל על הנאשם התחייבות כספית בסך של - 10,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מביצוע כל עבירת אלימות, לרבות איומים. במעמד זה, הבהרתי לנאשם את משמעות ההתחייבות ונפקות הפרתה, והוא אישר כי הוא מבין זאת ומקבל על עצמו את ההתחייבות.

אני מחייב את הנאשם לפצות את המתלונן מר בועז גורפינקל בסך של - 3,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10/2/23 ובכל 10 לחודש שלאחר מכן. פיגור יעמיד את מלוא הפיצוי לפירעון מיד.

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ה' טבת תשפ"ג, 29 דצמבר 2022, במעמד הצדדים.